

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้กรอบการพัฒนา ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 เมื่อปี พ.ศ 2504 เมื่อดำเนินการใช้แผนพัฒนาแผนแรกสิ้นสุดลง รัฐบาลในสมัยนั้นเห็นว่าการพัฒนาเพียงด้านเดียวทำให้ประเทศมีการพัฒนาไม่สมดุล ดังนั้นในแผนพัฒนา ฉบับที่ 2 จึงมีคำว่าสังคมเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ 2510 แต่แม้ว่ารัฐบาลในสมัยนั้นจะเน้นการพัฒนาสูงขึ้นแต่ในทางปฏิบัติจริงแผนพัฒนาประเทศแผน 1-4 ก็ยังคงเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม กล่าวคือ เน้นการลงทุน การขยายตัวรายได้ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนา เช่น การสร้างเขื่อนไฟฟ้า ประปา การคมนาคมขนส่ง และการลงทุนภาคอุตสาหกรรม ซึ่งแทนที่จะทำให้ประเทศมีการพัฒนาดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาตามมา คือ ความยากจนมีมากขึ้น มีอัตราการว่างงานและมีความแตกต่างทางรายได้มากขึ้นและเกิดการล่มสลายของชนบทมีมากขึ้น

(<http://www.nfe.go.th/lip/soc2> เข้าถึง 24/2/49)

แม้ว่าการพัฒนาประเทศจะบรรลุเป้าหมายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็ตาม แต่กิจกรรมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจก็ยังกระจุกตัวอยู่ในภาคมหานครและปริมณฑล รายได้ต่อหัวของคนไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลยังสูงกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศมาก แต่ก็ยังมีปัญหาบางประการที่คนในชนบทเผชิญอยู่ และต้องได้รับการเอาใจใส่แก้ไข เช่น ปัญหาผลผลิตไม่แน่นอน อันเนื่องจากการผลิตที่ต้องพึ่งปริมาณน้ำฝนและ ราคาของผลผลิต ไม่มีความแน่นอน ทำให้รายได้ของชาวชนบทโดยเฉพาะที่เป็นเกษตรกร ไม่มั่นคงและมีปัญหาใหม่ ๆ ที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 เป็นต้นมาได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงระบบการบริหารพัฒนาชนบทให้มีความเป็นเอกภาพ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ 2540-2549) เน้นการพัฒนาสังคมแบบบูรณาการ ที่สำคัญคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้รู้จักการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และให้ความสำคัญกับการเพิ่มคุณภาพชีวิตของคนในชนบท ให้สามารถเป็นผู้ประกอบการหรือการดำเนินการด้านธุรกิจ ตลอดจนสนับสนุนให้องค์กรประชาชนและองค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตและความมั่นคงของรายได้แก่คนยากจนในชนบท (<http://www.nesdb.go.th/plan/data/plan7/cortant-page.html> เข้าถึง 5/7/49)

ประเทศไทยประสบกับภาวะปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำอย่างหนัก จากปี พ.ศ. 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างรุนแรง และปัญหาความยากจนได้เพิ่มความรุนแรงขึ้น ดังจะเห็นได้จากข้อมูลความยากจนต่อประชากรรายตัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.4 ในปี พ.ศ. 2539 เป็นร้อยละ 15.9 ในปี พ.ศ. 2542 และที่สำคัญคือ การเพิ่มขึ้นของความยากจนนั้นกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ โดยภาวะความยากจนได้เพิ่มขึ้นอย่างมากจากร้อยละ 14.9 เป็นร้อยละ 21.5 ในเขตชนบทระดับหมู่บ้าน (ธนาคารโลก 2543: 4 อ้างถึงในสุธีรา ทอมสัน วิจิตรานนท์ และเมทินี พงษ์เวช 2545:108) ทั้งนี้ในส่วนของภาครัฐได้มีการจัดทำโครงการต่าง ๆ ขึ้น อาทิ โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ) ในสมัยรัฐบาล ฯพณฯ ชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้คนยากจนระดับครัวเรือนในหมู่บ้านได้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวและให้องค์กรประชาชนในหมู่บ้านเป็นผู้บริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนให้อยู่ในหมู่บ้านตลอดไป (กรมการพัฒนาชุมชน: โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน) ดังนั้นปัญหาคความยากจนโดยเฉพาะหมู่บ้านในชนบท ซึ่งมีอาชีพหลักทำการเกษตรควรจะได้รับ การแก้ไขปัญหาคอย่างจริงจังและเร่งด่วน เพราะสัดส่วนคนจนที่เพิ่มมากขึ้นจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ (สุดา แป๊ะป่อง 2546:2)

นโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท ทั่วประเทศของรัฐบาล ฯพณฯ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ในปีพ.ศ. 2544 เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชน สำหรับการส่งเสริมอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วนของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน ให้ประชาชนได้สร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง ซึ่งจะได้เพิ่มความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 2544) โครงการดังกล่าวมีจุดเน้นในกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของประชาชนและครอบครัวในหมู่บ้านหรือชุมชนทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ในการคิด การแก้ปัญหาาร่วมกัน และ เกิดการยอมรับความเป็นเจ้าของกองทุนหมู่บ้านาร่วมกัน (กรมการพัฒนาชุมชน 2544)

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ฯพณฯ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2544 มีเป้าหมายการจัดตั้งกองทุนจำนวน 75,547 กองทุน โดยจัดสรรเงินทุนให้กับหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท ให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองร่วมกันบริหารจัดการกันเอง ซึ่งในปี พ.ศ. 2545 สามารถจัดตั้งกองทุนได้สำเร็จจำนวน 71,247 กองทุน หรือ ประมาณร้อยละ 93.4 ของกองทุนทั้งหมด (คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทช.) สำนักนายกรัฐมนตรี 2545) และในส่วน ของจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถจัดตั้งกองทุนได้ครบทุกหมู่บ้านและชุมชนเมืองในปี พ.ศ. 2545 รวมทั้งสิ้น 1,523 กองทุน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยและ สำนักงานคณะ

กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้ทำการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั่วประเทศ โดยแบ่งระดับประสิทธิภาพกองทุนออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดี ระดับปานกลาง และระดับปรับปรุง ในส่วนของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ากองทุนที่มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 339 กองทุน ระดับประสิทธิภาพปานกลาง จำนวน 1,007 กองทุน และระดับประสิทธิภาพปรับปรุงจำนวน 177 กองทุน อำเภอฉวางซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองรวม 83 กองทุน ผลการประเมินการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่ากองทุนที่มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีจำนวน 7 กองทุน ระดับประสิทธิภาพปานกลางจำนวน 56 กองทุน และระดับประสิทธิภาพปรับปรุงจำนวน 20 กองทุน (นครศรีธรรมราช 2545)

จากการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในอำเภอฉวาง ทั้ง 83 กองทุนของกรมการพัฒนาชุมชน ปี พ.ศ. 2545 ซึ่งประเมินโดยแยกตัวชี้วัดออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างและหน้าที่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและสัมพันธเครือข่ายกองทุน ด้านผลการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งแต่ละด้านมีจำนวนตัวชี้วัดไม่เท่ากัน เมื่อนำคะแนนจากการประเมินแต่ละด้านมาทำการวิเคราะห์ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและสัมพันธเครือข่ายจัดอยู่ในระดับ "ปรับปรุง" ในขณะที่เดียวกันพบว่า กองทุนหมู่บ้านที่มีคะแนนประเมินรวมทุกด้านต่ำที่สุดของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในอำเภอฉวางเช่นกัน (กรมการพัฒนาชุมชน 2546)

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารการพัฒนาชนบท และเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนยิ่งมากและมีความเข้มข้นเท่าใด ผลประโยชน์ของการพัฒนาจะตกเป็นของประชาชนมากขึ้นเท่านั้น (นภกรณ พานิช 2545) การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) และให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชน ซึ่งให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจและการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากขึ้นโดยมุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2549) นอกจากนี้ การพัฒนาองค์กรแบบให้ชุมชนเป็นฐาน (Community Based Organization) จำเป็นต้องเน้นบทบาทของครอบครัว ชุมชน กลุ่มชน และองค์กรอาสาสมัครรวมทั้งสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมค้นหาปัญหา ตลอดจนถึงวิธีการแก้ปัญหาร่วมกัน (พันธุ์ทิพย์ รามสูตร 2546)

การที่ระดับประสิทธิภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีความแตกต่างกัน มีสาเหตุสำคัญมาจากหลายประการ ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งมาจากการมีส่วนร่วมในการบริหาร

จัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เพราะถ้าขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของสมาชิกอย่างแท้จริงแล้ว จะทำให้สมาชิกขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน (โกวิน วิวัฒนพงศ์พันธ์ และคณะ 2534) นอกจากนี้เมื่อสมาชิกกู้ยืมเงินกองทุนไปแล้วไม่นำไปใช้จ่ายตามที่ระบุไว้ในโครงการขอกู้ หรือไม่ส่งคืนเงินกู้ตามกำหนด สุดท้ายอาจจะทำให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเกิดความล้มเหลวได้ในที่สุด

จากความสำคัญและเหตุผลดังที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกในชนบทว่ามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอยู่ในระดับใด และมีความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวหรือไม่ ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกในชนบท เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีระดับประสิทธิภาพดีและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัวและปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

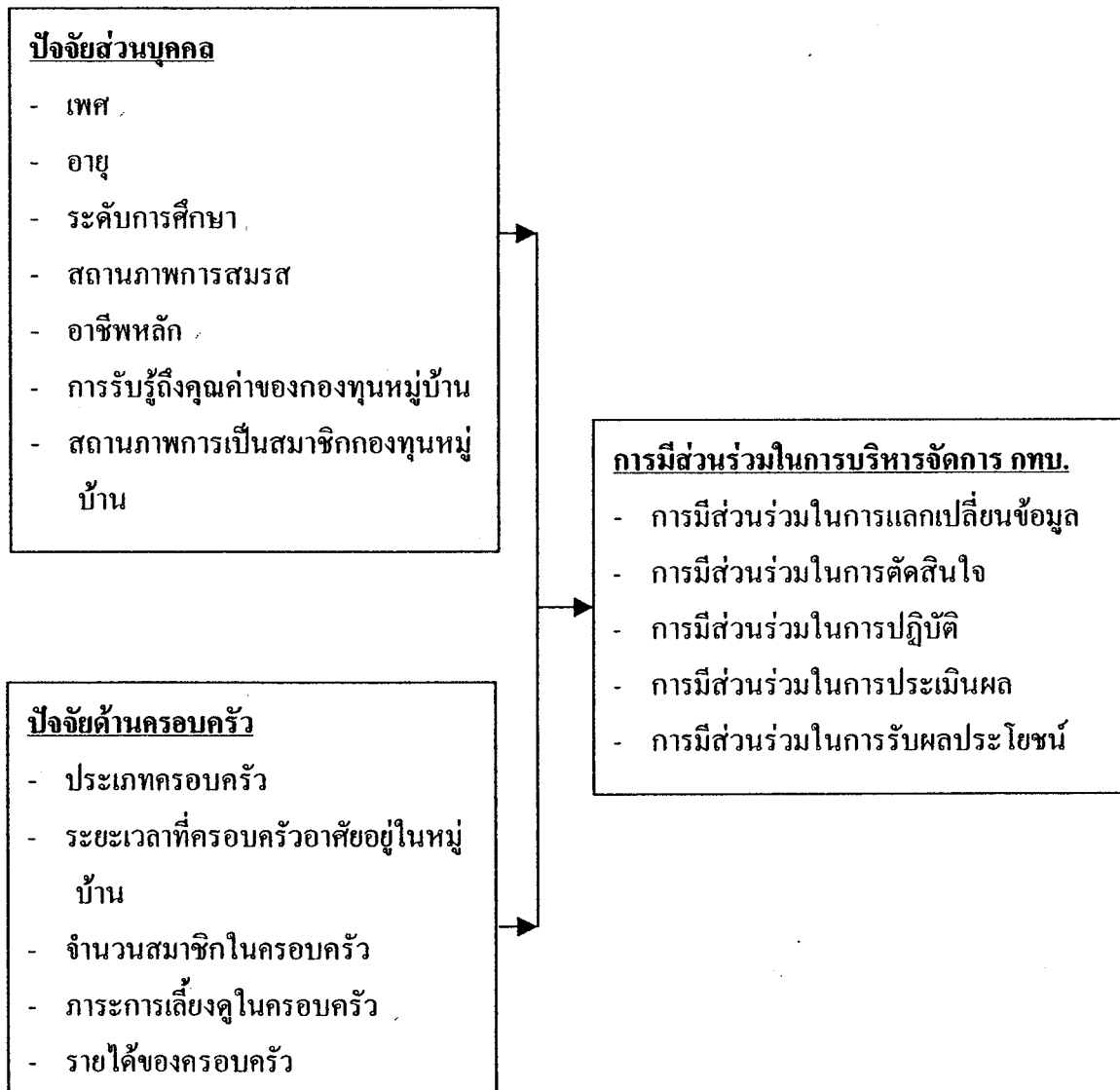
2.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบทในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.4 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกในชนบท เขียนเป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยมีดังนี้

4.1 การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

4.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

4.3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

4.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

4.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

5. ขอบเขตในการวิจัย

ขอบเขตการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

5.1 **พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย** คือ อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีทั้งหมด 10 ตำบล จำนวน 83 หมู่บ้าน

5.2 **ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย** คือ ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2548

5.3 **ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย**

5.3.1 **ตัวแปรอิสระ** คือ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย 7 ตัวแปร คือ

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) ระดับการศึกษา
- 4) สถานภาพการสมรส

- 5) อาชีพหลัก
- 6) การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน
- 7) สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย 5 ตัวแปร คือ

- 1) ประเภทครอบครัว
- 2) ระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
- 3) จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- 4) การทะเลาะวิวาทในครอบครัว
- 5) รายได้ของครอบครัว

5.3.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประกอบด้วย 5 ด้านต่อไปนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล
- 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
- 5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

6. นิยามศัพท์

6.1 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมายถึง กองทุนที่สร้างขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล ปี พ.ศ. 2544 เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละหนึ่งล้านบาท

6.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมายถึง การที่ตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านใน 5 ด้านคือ

6.2.1 การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล หมายถึง ตัวแทนของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการให้และรับหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

6.2.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ตัวแทนของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

6.2.3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง ตัวแทนของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของกองทุนค่าของกองทุนหมู่บ้าน

6.2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ตัวแทนของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

6.2.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง ตัวแทนของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

6.3 ครอบครัวสมาชิกในชนบท หมายถึง ครอบครัวที่ได้สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล

6.4 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของตัวแทนครอบครัวที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

6.5 อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่ทำรายได้มากที่สุดของบุคคลที่เป็นตัวแทนครอบครัว

6.6 การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความตระหนักและรับรู้ถึงกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีประโยชน์และมีคุณค่าต่อครอบครัวและชุมชน

6.7 สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง การที่บุคคลมีสถานะเป็นสมาชิกทั่วไป หรือเป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้าน

6.8 ประเภทครอบครัว หมายถึง ลักษณะการอาศัยอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งแบ่งประเภทของครอบครัวออกเป็น 2 ประเภทคือ

6.8.1 ประเภทครอบครัวเดี่ยว หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่และลูก

6.8.2 ประเภทครอบครัวขยาย หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ปู่ย่า หรือตายาย หรือญาติพี่น้อง

6.9 ระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน หมายถึง ระยะเวลาที่ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชน

6.10 จำนวนสมาชิกในครอบครัว หมายถึง จำนวนของบุคคลที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกัน

6.11 ภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว หมายถึง ภาระความรับผิดชอบที่ครอบครัวต้องเลี้ยงดูสมาชิกที่ไม่มีรายได้ประจำและ/หรือ ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

6.12 รายได้ของครอบครัว หมายถึง รายได้จากการประกอบอาชีพของสมาชิกในครอบครัวทั้งหมดรวมกัน

6.13 ตัวแทนครอบครัว หมายถึง บุคคลซึ่งเป็นตัวแทนของครอบครัวที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและเข้าร่วมในกิจกรรมการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลาว จังหวัดนครศรีธรรมราช

7.2 ทราบถึงความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกในชนบท อำเภอลาว จังหวัดนครศรีธรรมราช

7.3 ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลาว จังหวัดนครศรีธรรมราช

7.4 สามารถนำผลของการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีประสิทธิภาพดีและยั่งยืน

7.5 ผลของการศึกษานี้อาจใช้เป็นแนวทางเพื่อประกอบการค้นคว้า และวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้สนใจศึกษาต่อไป